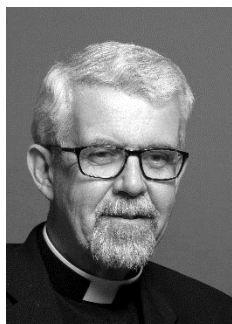

BIBELSTUDIUM inför 2024 febr 14

Domkyrkopastoratet (publiceras på nätet)

Dessa bibelstudier, samt en del andra texter om gudstjänstliv och kyrkopraaxis, kommer att finnas tillgängliga över Domkyrkopastoratets hemsida och min Facebook-sida; sök på "Aktiv Liturgi".

Sedan 1980-talet har Askonsdagen återinsatts som en kyrkligt firad högtid. Ofta finns den markerad i civila almanackor.

För att ta reda på var/när Askonsdagens mässa firas: läs mer på respektive hemsida – eller tala med församlingsherden.

/ BJÖRN BÄCKERSTEN

ASKONSDAGEN

Liturgiskt

FASTLAGEN och FETTISDAGEN (2024 firad 13/2) är alltså den tid då vi firar karneval. Kanske man åt gott och lite extra, inte minst Semlor; vi sade "farväl till köttet". Ordet *Karne-val* kommer ju av medeltidslatinet *carne-levale* som ungefär betyder *farväl till köttet*. Kanske både i den bokstavliga ("hej då till att äta kött under fastan"), men också i mer bildlik mening ("nu vänder vi oss snart bort från det köttsliga").

ASKONSDAGEN (2024 firad 14/2). Nu inleds fastetiden. Sedan 1982 har Askonsdagen en fast position i Svenska kyrkans liv; tre texter i evangelieboken, och en allt mer utbredd praxis att välsigna askan och dela ut den som fastetidens yttre tecken på filjan att fira fastan med bot och bättring.

Kyrkan markerar fastans början med mässa och askvälsignelse. Fjolårets palmbladskvistar/kors från Palmsöndagen bränns till aska och välsignas i mässan. Askan strös på huvudet eller tecknas (kanske det vanligaste) som ett kors på pannan; en påminnelse om att "...vi är stoft, och stoft skall vi åter bli...".

FASTAN börjar alltså nu. **Att** vi skall fasta säger Jesus t ex i Matt 6:16-18, Mark 2:20 och Luk 5:35. **Hur** vi fastar föreskrivs inte (mer än att vi inte skall göra det så att vi framhäver vår egen fromhet (Matteustexten)).

Hur du markerar fastan är alltså ditt eget beslut. Traditionellt har onsdagar och fredagar varit mer markerade fastedagar då man kan avstå från kött (fisk är OK). Annan fasta kan bestå i att avstå från det där lite extra; dra ned på sådant man gillar, men inte måste ha jämt...

Kanske kan man ibland behöva "fasta" från förströelse och tidsfördriv för att bättre ta vara på tiden i bön och bibelläsning – att söka sig närmre Kristus.

Men dessutom att göra gott! Ta tid med det där telefonsamtalet, eller brevet. Och ge något extra i fasteinsamlingen!

I liturgin: under fastetiden UTGÅR alla "*Halleluja*" och *Gloria* (697) i mässan fram till påsknatten.

Texter: FÖRSTA årgångens läsningar.

Liturgisk färg: Grå (om man har tillgång till detta) eller Violet.

Första läsningen ur Jesaja 58:4-9

Fastan har konsekvenser och (som även Episteltexten denna Askonsdag betonar) förväntan på att handla rätt.

Läs texten för dig själv ett par gånger. Låt den sjunka in. Allt andligt liv som man tror skall kunna levas bara "i det andliga – i det inre" är otillräckligt och förfelat; det är i själva verket inget andligt liv med Gud. Bara en andlig chimär.

Detta är verkligen inte ett lättvindigt arbete – läs texten igen!

Men ett andligt liv (t ex fastan) som *också* tar sig konkret uttryck i barmhärtighet blir en källa till ljus och glädje (v 8).

Psaltarpsalm 32:1-5

Om syndabekännelsens förlösande effekt – alldeles särskilt när den möter Guds barmhärtighet – sjunger kung David i denna psalm. Kanske är den ett svar på hans egenmäktiga, svekfulla och dödsbringande handlande i 2 Samuelsboken 11-12 (särskilt 12:13).

Inför människor är inte alltid syndabekännelse och förlåtelsebön så enkel. Inte lätt att be om förlåtelse; inte lätt att bli förlåten. Gud kan – människor har svårare (paradoxalt nog eftersom Gud vet allt, verkligen **allt** om oss). Men för den som upplevt befrielsen i både Guds och människors förlåtande är det säkert lätt att

sjunga med i dagens psaltarpsalm – som passa väl in i ansatsen att nu låta bön och fasta bli en tid för förnyad bot och omvändelse.

Episteltext från Jakobsbrevet 2:14-17

Här ställs det andliga som endast förblir "andlig" mot den sunda kristusefterföljelsen som låter det andliga bli konkret och visat i yttre efterföljelse. Inte i yttre andligt "skryt" utan i handling!

Fromt prat eller käcka "klappar på axeln" hör inte hemma i sant lärjungaskap. Nej, det måste bli kroppsligt konkret. Vackra ord värmer inte den frusne eller mättar den hungrige.

Fastetidens andra sida (förutom själva fastandet och fördjupningen av Kristusrelationen) är att ge konkret av tid, pengar och uppmärksamhet åt den som behöver hjälp.

Jakobsbrevet är mycket konkret. Så uttrycksfullt i sitt krav på handling och inte "bara tro" (1:22-27, 2:14-26) att man under reformationstiden ibland var tveksamma till brevets plats i Bibeln. Man ville rent av (liksom ibland hörs idag om andra delar av Bibeln)"riva ut" stycket ur bibelboken.

Knappast ett genomarbetat, allmänkyrkligt, sätt att tänka. Det svåra och icke självklara skall *predikas om* inte tas bort eller skrivas om. På så sätt placeras Ordet i sitt sammanhang – Ord förklarar Ord – och Kyrkans gemensamma trosskatt förklarar det som, ryckt ur sitt sammanhang, bli knepigt att ta till sig. Allt Guds ord **är inte** enkelt eller självklart. Men lösningen är inte att "böja" Guds ord för min vilja , utan tvärt om!

Evangelium enligt S:t Matteus 6:16-18

Att vi förväntas fasta framgår klart av evangeliet för Askonsdagen. Vad gäller hur ges här endast en "omvänd" anvisning: gör det inte för att synas och märkas – inte för att beundras av människor. Gör det inför Gud och dig själv.

Som antytts ovan är det ändå viktigt med sunda och väl avvägda exempel så att vi kan få någon vägledning. Det gäller ju den egna självkontrollen, övandet och fördjupandet av det inre livet.

Under den kommande veckan:

*Minnesdagar att notera angavs i studietexten inför **Fastlagssöndagen** vilken förra veckan publicerats på Domkyrkopastoratets hemsida och min Facebooksida "Aktiv Liturgi".*